

„Revident“.

Gogoli „Revident“ tuli esietendusele Peterburis, Aleksandriteatris, 19. aprillil 1836 a. (vana kal. järele). Seega saab käesoleva aasta 1. mail täis täpselt **sada aastat** selle iginoore komöödia esiettekandest.

Esietendusel viibis ka tsaar Nikolai I., kes hüüdis ettekande lõppedes: „Vat' kus näidend! Igaüks sai oma jao, aga kõige enam minal!“

Siiski ainult tänu keisri vahelesegamisele osutus võimalikuks „Revidenti“ mängukavas hoida, mis muidu oleks muutunud väga küsitavaks, kuna esietendusel talle avaldas oma poolehoidu ainult idealistlik noorsugu, ametkond aga, kes moodustas vaatajaskonna peatuuma, oli äärmiselt solvunud ega mõelnudki seda varjata.

Gogol, lahkudes esietenduselt oli äärmiselt rusutud ja hüüdis kurvalt: „Sa issand jumal! Kui oleks sõimanud ainult üks või kaks, siis — jumal nendega, aga nad sõimavad kõik, kõik!“ Ka pärast Gogol kaebas oma sõpradele, et näidendit sõimatakse, kuigi tema etendusi käidi otse ahnelt vaatamas.

Omal ajal on „Revidendi“ autorile tehtud palju etteheiteid tema komöödia puhul. Üks, mis kõige enam kordus, oli see, et „Revidendis“ ei olevat ühtki ausat ja üllast tegelast. Selle peale vastas Gogol juba oma „Publiku teatrist lahkumises“ („Razjezd“), et olevat siiski üks aus tegelane komöödias — **Naer**. See on too kuulus „naer läbi pisarate“, mis iseloomulik nii mõnelegi teisele Gogoli teosele.

Meid, teatriskäijaid, ei huvitagi enam nii väga, mida omal ajal arvati Gogoli meisterkomöödiast. Meie vaatame ja naudime seda, mida tal on öelda meile ja meie ajale. Ja see on kõik nii selge ja läbipaistev, et ei vaja mingit erilist kommentaari.